Baltijos kelias iš „Playmobil“

Irma PETRAITYTĖ-LUKŠIENĖ.

Norėčiau gyventi Lietuvoje.

Kodėl?

Ten Maxima kvepia. Pas močiutę galiu kieme žaisti, ten turiu draugų. Yra „Saulės“ parduotuvė (kurioje močiutė perka žaislus). Smagu man Lietuvoje.

Kas Tau yra Lietuva?

Ten yra Šaulių sąjunga. Miunchenas padėtų Lietuvai. Buvo Baltijos kelias.

O kas yra Baltijos kelias?

Buvo grandinė. Žmonės apgynė Lietuvą.

Nojus yra 8 metų berniukas, gimęs ir augantis Miunchene. Ketvirtus metus iš eilės lanko savaitgalinę lituanistinę mokyklą, svajoja mokytis Vasario 16-osios gimnazijoje Hiutenfelde. Dažnas siužetas jo piešiniuose – Vilniaus televizijos bokštas. Per *Youtube* kanalą jis įsijungia ir klauso Vytauto Landsbergio kalbų Sausio 13-tosios įvykių metu. Paklausė, kur Vytautas Landsbergis gyvena ir ar būtų galima su juo vasarą susipažinti.

Taip pat Nojus lanko pradinę mokyklą, į kurią ateina vaikai iš 40 skirtingų kultūrų – beveik kiekvienas jo draugas yra kilęs iš kitos šalies. Mokyklos duris puošia iškaba, kurioje žodis „Welcome“ parašytas įvairiomis pasaulio kalbomis.

Nojus prašo jam įjungti Baltijos kelio himną „Bunda jau Baltija“, kurį stengiasi atkartoti, tardamas lietuviškus, latviškus bei estiškus žodžius.

Vieną vakarą jis pastatė iš *Playmobil* žmogeliukų „Baltijos kelią“ savo žaidimų kambaryje. Sustatė vienoje eilėje besilaikančias už rankų žmonių figūrėles: moterys, vyrai, policijos pareigūnai. Ant stalo jau buvo pradėjęs spalvoti visų Baltijos šalių vėliavas. Pažaidė ir nubėgo. Vėliau jam buvo netikėta mamos ir tėtės

reakcija, jiems atsitiktinai užsukus į kambarį.

Nojus žaisdamas su *Playmobil* stengėsi atkurti istorinį įvykį, simbolizuojantį Baltijos šalių bendrystę, vienybę, ryžtą, pilietiškumą, nepriklausomybės troškimą, atsakomybę už savo valstybes. Tai buvo vaiko žaidimas, kuris išduoda, kad jis pasąmonėje nešiojasi Lietuvos vaizdus ir įvykius – kiekvieną dieną lankydamas mokyklą Bavarijos sostinėje.

„Baltijos kelias“ iš *Playmobil* figūrėlių iškėlė šiuos klausimus: ką iš tiesų jaučia vaikai, augantys tarp kelių kultūrų? Kokie vaizdiniai, susiję su Lietuva, išlieka jų pasąmonėje? Kokie vaizdiniai ir patirtys traukia ir ateityje trauks juos grįžti į Lietuvą? Kas iš tiesų sukuria stiprų santykį su Lietuva – šalimi, iš kurios kilę jų tėvai, jeigu Lietuvos suvokimas varijuoja nuo laukiančios močiutės iki Lietuvos valstybingumo? Ir galiausiai, kas iš tikrųjų formuoja vaiko namų sampratą?

Irma Petraitytė-Lukšienė – Miuncheno Lietuvių Bendruomenės pirmininkė, Miuncheno lituanistinės mokyklos kuratorė.

Šis tekstas spausdintas žurnale „Pasaulio lietuvis“, birželis-liepa 6-7/568.